

Svineafgiftsfonden

Notat om beregning af nytte og afgifter i Svineafgiftsfonden, juni 2019

Kort om baggrunden

Svineafgiftsfondens formål er at styrke den samlede svinekødsektors udviklingsmuligheder og konkurrenceevne ved at yde støtte til generiske aktiviteter, bl.a. afsætningsfremme, sygdomsforebyggelse, forskning og forsøg samt andre tiltag, der kommer landmændene bredt til gavn.

Svineafgiftsfonden tilvejebringer sine midler gennem opkrævning af en afgift pr. eksporteret eller slagtet gris. I henhold til fondens regler skal afgifterne afspejle den værdi, som henholdsvis eksport- og slagtegrisene har af fondens aktiviteter. I praksis har dette betydet, at fonden støtter de aktiviteter, som er blevet vurderet at skabe størst værdi for de danske svineproducenter. Derefter har afgifterne på eksport- og slagtegrise kunnet fastlægges således, at balancen mellem afgifter og nytte er bibeholdt. Dette har typisk resulteret i, at afgiften på en slagtegris har været 3-4 gange højere end på en eksporteret 30-kgs gris (bortset fra 2019, som er et atypisk år grundet statsligt tilskud fra 'Tørkepakken' og fondens beslutning om at støtte opførelse af et vildsvinehegn).

Historisk har fonden sondret mellem to typer af nytte af fondens aktiviteter:

1. Den *direkte* nytte, som er den nytte, projekterne har umiddelbart og direkte for sektorens værdikæde i form af højere produktivitet, lavere omkostninger eller højere priser (fx et forsknings- eller afsætningsprojekt), og
2. den *indirekte* nytte, som fondens aktiviteter genererer som afledte effekter af den direkte nytte, eksempelvis i form af prisafsmitning, afsætningssikkerhed, samfundsaccept og kritisk masse i produktionen. Mens fonden løbende har estimeret den direkte nytte, er den indirekte nytte beregningsteknisk blevet udeladt, da den har været vanskelig at opgøre.

Fornyet vurdering af nytte og afgifter

Svineafgiftsfondens bestyrelse har den 14. maj 2019 taget stilling til principperne for de kommende års vurdering af nytten af aktiviteterne og dermed afgifterne.

Med henblik på at styrke det faglige grundlag havde bestyrelsen på forhånd suppleret sit estimat af den *direkte* nytte ved at indhente bistand fra Københavns Universitet (Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi) til at identificere, beskrive og kvantificere den *indirekte* nytte af støtte til aktiviteter til fremme af henholdsvis produktion af smågrise til eksport, slagtesvineproduktion og svineslagtninger, herunder:

- Virkninger gennem marked og prisdannelse
- Virkninger gennem forbedret effektivitet i værdikæderne for de to typer svineproduktion
- Virkninger gennem forbruger- og samfundsaccept af svineproduktion

Resultatet af Københavns Universitets arbejde er blevet fremlagt for bestyrelsen i forbindelse med bestyrelsesmødet, og efterfølgende offentliggjort som færdig rapport på [Københavns Universitets](#) og Svineafgiftsfondens hjemmesider.

Aktuel beslutning i Svineafgiftsfonden

På baggrund af fondens vurdering af den *direkte* nytte og rapporten fra KU om *indirekte* nytte har bestyrelsen besluttet at lægge nedenstående principper til grund for beregningen af nytte (og dermed afgiftsbetaling) af fondens aktiviteter. Det bemærkes, at pkt. 1-3 nedenfor er en videreførelse af den hidtil anvendte praksis, mens pkt. 4-6 medfører en højere grad af detaljering af vurderingen af nytten end hidtil.

Svineafgiftsfonden

1. Nytten af aktiviteter, der retter sig mod primærproduktionen (bl.a. SEGES, Danske Svineproducenter og universiteterne), fordeler sig som udgangspunkt ligeligt på samtlige producerede grise.
2. Nytten af aktiviteter, som omhandler forarbejdning og afsætning af kød (typisk hos Danske Svineslagterier, Teknologisk Institut (DMRI) og Danske Slagtermestre) kommer dansk slagtede grise til gode.
3. 15 pct. af slagteri- og afsætningsaktiviteterne vurderes i realiteten at generere værdi direkte for samtlige grise i primærproduktionen (fællesnytte), eksempelvis markedsanalyser, sygdomsovervågning, visse hangrise-aktiviteter.
4. Yderligere 6 pct. af slagteri- og afsætningsaktiviteterne, jf. konklusionerne i rapporten fra Københavns Universitet, vurderes at generere indirekte nytte for samtlige grise i primærproduktionen som følge af bl.a. positiv prisafsmitning fra slagtegrise til smågrise, afsætningssikkerhed og skalaøkonomiske fordele.
5. At den ene pct. *negativ* indirekte fællesnytte fra smågrise til slagtegrise som følge af bl.a. øget risiko for politiske indgreb, som Københavns Universitet har beregnet, hører under bagatel-grænsen og ikke medregnes.
6. Der beregnes en direkte slagtegrise-nytte på 10 pct. af de primærrettede aktiviteter, svarende til en række aktiviteter, som i realiteten genererer værdi alene for slagtegrisene, eksempelvis om foder særligt til slagtegrise.

Bestyrelsen har besluttet, at ovenstående vurderinger lægges til grund for en periode på fire år (budget 2020-2023), og at principperne herefter kan revurderes.

Baseret på fondens aktuelle budget er det i øvrigt vurderingen, at ovenstående beslutning i praksis alene medfører minimale ændringer i afgifterne i forhold til tidligere.

Yderligere oplysninger om fonden kan findes på fondens hjemmeside eller ved kontakt til fondens administrator Mikkel Kay Petersen på svineafgiftsfonden@lf.dk eller tlf. 33394329.